

YAZI-Anadolu Ajansı, TRT ve Diyanet

Eser Karakaş: Anadolu Ajansı'nın yaptığı haber gerçekten çok çirkindi, böyle bir fiziksel saldırıyı protesto kelimesi ile ifade etmek kabul edilebilir bir şey olamaz.

6 Mart 2017 tarihli yazı:

<https://artigercek.com/yazarlar/eserkarakas/anadolu-ajansi-trt-diyanet>

Türkiye'de olan bitenleri yorumlama hem kolay hem de zor.

Kolay, çünkü, istemediğin kadar konu var, problemlerin arka planlarında da iyi bildiğiniz kurumsal hastalıklar var.

Zor, çünkü, bir süre sonra bir kısır döngüye giriyorsunuz, aynı konuları tekrarladığınızı görüyorsunuz, zira problemler adeta hiç değişmiyor.

Geçtiğimiz hafta sonu Bahçeşehir Üniversitesi'nde bir konferansa çağrılan MHP'li muhalif Sinan Oğan'a konuşması sırasında bir saldırı gerçekleşti.

Basında da, en az bu saldırı kadar, Anadolu Ajansı'nın bu saldırı üzerine yaptığı haber-yorum tartışıldı.

Tartışıldı ama kanımca yine mesele kurumsal boyutundan kopuk olarak ve yanlış bir eksen de tartışıldı.

Anadolu Ajansı'nın yaptığı haber gerçekten çok çirkindi, böyle bir fiziksel saldırıyı protesto kelimesi ile ifade etmek kabul edilebilir bir şey olamaz.

Bir kendini bilmez aynı şekilde, aynı yerde mesela bir AKP'li bakana ya da bir AKP milletvekiline saldırı idi, aynı muhabir bu haberi "AKP'li bakana protesto" biçiminde verebilir mi idi?

Zerre kadar izan, ahlak, insaf ve akıl sahibi iseniz bu soruya olumlu yanıt veremezsiniz.

Peki maaşını seksen milyon vatandaşın vergilerinden alan bir muhabirin yaptığı bu densizlik, bu açık taraflı davranış nereden kaynaklanıyor?

Bu sorunun yanıtı çok basit: Anadolu Ajansı'nın kurumsal anlamda taraf oluşundan.

Peki tersi mümkün mü?

Bence mümkün de değil, AA çok büyük ölçüde kamu parası ile finanse ediliyor, başına tayin edilen kişiyi siyasi iktidar belirliyor ve "tarafsızlık ilkesi" de anlamsızlaşıyor.

Bu tür bir kurumu da zaten tarafsız hale getirmek hem tanımsız hem de olanaksız bir çaba olurdu.

Yapılması gereken en iyi iş, AA'yı ya kapatmak ya da en kısa sürede, yabancı yatırımcının da katılacağı bir ihale ile tamamen özelleştirmek.

Bu da pratikte mümkün olmuyor zira her siyasi iktidar, dün başkası idi, bugün AKP, yarın yine başkası olacak, iktidarı sırasında bu büyük haber ağını kendi çıkarına göre kullanmak istiyor.

Muhalefet ise, ya, yarın ben de bu ağı kullanabilirim diye, ya da, biraz nostaljik, biraz ulusalcı kaygılarla AA'nın kapatılmasına, özelleştirilmesine karşı çıkıyor.

Yukarıda satırlarda Anadolu Ajansı yerine TRT'yi koyun, konunun mantık ve içeriği hiç değişmeyecektir.

Anadolu Ajansı ya da TRT'nin kamu kuruluşu olmadığı bir Türkiye'de vatandaşın haber alma hakkı ve özgürlüğünde bir azalma olacak mıdır?

Bu soruya da olumlu yanıt vermek olanaksızdır.

Günümüzde, bir haber ajansının ya da bir radyo-televizyon kurumunun kamu hizmeti üretmesinin ne anlama gelebileceğini bana dört başı mamur biçimde anlatabilecek kimse yoktur.

AA ya da TRT'nin ürettiği hizmet kamu hizmeti değilse, bunu söylemek hem güncel pratikte hem de teoride artık imkansızdır, peki öyleyse bu kurumların hala kamu kurumları olmasını, kamu parası ile finanse edilmesini savunmanın anlamı ne olabilir ki?

Kamu hizmeti yayıncılığı kavramının geçmişi İngiliz yayın Kurumu BBC (British Broadcasting Corporation) kuruluş yıllarına dayanır. Bu kavramı BBC'nin ilk Genel Müdürü John Reith ortaya atmıştır.

Peki neymiş kamu yayıncılığı: Kamu Hizmeti Yayıncılığı, "Halk için yapılan, halk tarafından finanse edilen ve halk tarafından kontrol edilen" yayıncılıktır deniyor.

Bu tanımın, şayet ön yargılarınız yoksa, bugün, teknolojinin geldiği bu aşamada ne kadar komik hale geldiğini görmeniz gerekir.

Bu tanımın ortaya atıldığı senelerde tek anlamlı konu kamu yayıncılığının nüfusun tümüne ulaşabilirliği idi ama bu konu da artık teknolojik gelişmeler sonunda anlamını adeta tümüyle yitirdi.

Kamu yayıncılığının bizdeki pratiği eskiden "Başbakan Genelkurmay Başkanı ile haftalık olağan görüşmesini yaptı" haberi idi; şimdi ise fiziki bir saldırıyı, saldırı muhalefete ise protesto, iktidara ise saldırı tabirleriyle vermek.

Mantıksızlığın özü değişmiyor yani, zaten de yapısal nedenlerden değişemez.

AA, TRT gibi kurumların statülerini değiştirmenin bizdeki temel zorluğu bu yayıncılık kurumlarının artık anlamsız varlığının başka saiklerle de olsa hem iktidar hem de muhalefet tarafından savunulması.

Diyanet meselesine, laiklik ve alevi konuları üzerinden, araya başka bir konu girmez ve Allah sağlık verirse Cumartesi yazımda gireceğim ama Diyanet konusu da AA ve TRT konularına çok benziyor, hem siyasi iktidar hem de muhalefet, farklı saiklerle bu kurumun da sürmesinden yanalar ama bu arada, AA, TRT, Diyanet İşleri Başkanlığı Türkiye'sinde sürmesi ciddi anlamda tehlikeye giren konular haber alma hakkı ve özgürlüğü, din özgürlüğü ve özgürlükçü hukuk devleti oluyor.

<https://artigercek.com/yazarlar/eserkarakas/anadolu-ajansi-trt-diyanet>